

ร่างพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ.

(นายอดิสร เพียงเกษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประธานวินิจฉัยไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฌาปนกิจสงเคราะห์

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เอื้อต่อการบริหารงานและการกำกับดูแล ตลอดจนไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และการดำเนินงานของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มีสมาชิกเพิ่มขึ้น มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงมากขึ้น ซึ่งอาจเกิดปัญหาต่อประชาชนและสังคมในวงกว้าง เพื่อส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีหลักการและอุดมการณ์ในการช่วยเหลือเกื้อกูลตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้นอันจะเป็นที่พึงหลักของประชาชนต่อการบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายจากสภาวะการณ์ที่ต้องเผชิญกับการสูญเสียบุคคลในครอบครัว โดยการขยายขอบเขตวัตถุประสงค์ของการฌาปนกิจสงเคราะห์ การกำกับดูแล การส่งเสริมการจัดตั้งสมาพันธ์สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบรรดาสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ การให้สมาคมสามารถควรวรรวมกันได้ การสร้างความคล่องตัวต่อการบริหารจัดการและการบริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึงการบริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง การบริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึงด้วยระบบศูนย์ประสานงาน การเสริมสร้างความมั่นคงของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ด้วยการส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนภายใน การเสริมสร้างระบบบริหารที่โปร่งใสและป้องกันการผูกขาดอำนาจบริหารด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งและการเว้นวาระการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตามขนาดของสมาคม และการจัดให้มีผู้สอบบัญชีเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองงบแสดงฐานะทางการเงิน ตลอดจนส่งเสริมให้สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มีการบริหารจัดการและควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฌาปนกิจสงเคราะห์เสียใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การฌาปนกิจสงเคราะห์
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฌาปนกิจสงเคราะห์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีหลักการและอุดมการณ์ในการ
ช่วยเหลือเกื้อกูลตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้นอัน
จะเป็นที่พึ่งหลักของประชาชนต่อการบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายจากสภาวะการณ์ที่ต้องเผชิญกับการ
สูญเสียบุคคลในครอบครัว ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การฌาปนกิจสงเคราะห์” หมายความว่า กิจกรรมที่บุคคลหลายคนตกลงเข้า
ร่วมกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว

ภาระผูกพันอื่นตามสัญญาที่มีเงื่อนไขระบุไว้ชัดแจ้งของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้นซึ่งถึงแก่ความตาย และมีได้ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน

“สมาคม” หมายความว่า สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการฌาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

“สมาพันธ์สมาคม” หมายความว่า สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตั้งแต่เจ็ดสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ขึ้นไปร่วมกันจัดตั้ง

“ควบรวม” หมายความว่า การยุบรวมสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตั้งแต่สองสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ขึ้นไป

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“ผู้แทนสมาชิก” หมายความว่า บุคคลที่สมาชิกมอบอำนาจให้เป็นผู้แทนของตนเอง เพื่อเข้าร่วมประชุมและออกเสียงในการประชุม

“ผู้แทนกลุ่มสมาชิก” หมายความว่า ผู้แทนกลุ่มสมาชิกตามที่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์กำหนด

“ผู้มีส่วนได้เสีย” หมายความว่า สมาชิก บุคคล หรือองค์กร ที่ระบุไว้ในใบสมัคร

“เงินค่าสมัคร” หมายความว่า เงินค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“เงินค่าบำรุง” หมายความว่า เงินที่เรียกเก็บจากสมาชิกเป็นรายเดือนหรือรายปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“เงินสงเคราะห์” หมายความว่า เงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิก รวมถึงจัดการภาระผูกพันอื่นตามสัญญาที่มีเงื่อนไขระบุไว้ชัดแจ้งของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“ภาระผูกพัน” หมายความว่า ความรับผิดชอบของสมาชิกที่ได้กระทำไว้ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้กับสมาคม

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนที่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จัดตั้งขึ้น เพื่อสร้างความมั่นคงของสมาคม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานที่เป็นที่ทำการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“ศูนย์ประสานงาน” หมายความว่า หน่วยงานหรือองค์กรที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการดำเนินการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“ที่ปรึกษา” หมายความว่า บุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มอบหมายให้ช่วยเหลือ ช่วยให้คำแนะนำและทำประโยชน์ให้แก่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“บุคคลที่ทำประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า บุคคลที่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ช่วยเหลืองานสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่ กรุงเทพมหานคร นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่เมืองพัทยา นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่เทศบาล นายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบล หรือนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งแล้วแต่กรณี

“นายทะเบียนกลาง” หมายความว่า นายทะเบียนกลางสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ สมาคมอาจจัดตั้งกองทุนได้ เพื่อความมั่นคงของสมาคม โดยให้สมาคมออกเป็นระเบียบผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ และขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียน

มาตรา ๖ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากสมาคมและการฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ใช้คำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ฌาปนกิจสงเคราะห์” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

มาตรา ๗ สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์แบ่งออกเป็น ๔ ขนาด ดังนี้

(๑) สมาคมขนาดเล็ก

(๒) สมาคมขนาดกลาง

(๓) สมาคมขนาดใหญ่

(๔) สมาคมขนาดใหญ่พิเศษ

สมาคมแต่ละขนาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ ให้อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเป็นนายทะเบียนกลาง

ให้ผู้อำนวยการเขตในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นนายทะเบียนประจำท้องที่ กรุงเทพมหานคร ประจำเขตพื้นที่สังกัดกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยาเป็นนายทะเบียนประจำท้องที่ เมืองพัทยา นายกเทศมนตรีเป็นนายทะเบียนประจำท้องที่เทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นนายทะเบียนประจำท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารสูงสุดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งตามกฎหมายเป็นนายทะเบียนประจำท้องที่นั้น

ห้ามมิให้นายทะเบียนตามวรรคสองเป็นกรรมการหรือเจ้าหน้าที่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ในท้องที่ซึ่งตนเป็นนายทะเบียน

มาตรา ๙ ให้อธิบดีมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแล ให้ความรู้และคำแนะนำปรึกษา รวมทั้งส่งเสริม กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในหน่วยงานของรัฐหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นหรือออกระเบียบ และประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

การจัดตั้งสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์

มาตรา ๑๑ สมาคมจะมีขึ้นได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้
สมาคมจะมีวัตถุประสงค์นอกจากการอาปนกิจสงเคราะห์มิได้

มาตรา ๑๒ สมาคมต้องมีข้อบังคับและต้องจดทะเบียนเมื่อได้จดทะเบียนแล้วให้มีฐานะ
เป็นนิติบุคคล

กรณีสมาคมที่มีสมาชิกอยู่นอกเขตจังหวัดที่ตั้งของสมาคม อาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานได้
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งศูนย์ประสานงานสมาคมให้เป็นไปตามระเบียบที่นาย
ทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๑๓ การขอจดทะเบียนสมาคม ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน
ยื่นคำขอพร้อมด้วยข้อบังคับของสมาคมต่อนายทะเบียนประจำท้องที่ที่จะใช้เป็นสถานที่ตั้งสำนักงานของ
สมาคมแห่งนั้น

คุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำ
ขอจดทะเบียน ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ ในการขอจดทะเบียน ถ้าได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา
๑๓ มีข้อบังคับถูกต้องตามมาตรา ๑๗ และข้อบังคับนั้นไม่ขัดต่อกฎหมายและวัตถุประสงค์ของสมาคม
กับทั้งผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมทุกคนมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๓
วรรคสอง ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้ และให้ออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนตามแบบที่
รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้แก่สมาคมนั้น

ถ้าหากนายทะเบียนเห็นว่าในการขอจดทะเบียนมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรค
หนึ่ง ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด
เมื่อได้แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงถูกต้องแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้สมาคม
นั้น

ถ้าผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามวรรคสองภายในสามสิบวันนับแต่
วันทราบคำสั่งนายทะเบียน ให้นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนและแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียน
พร้อมด้วยเหตุผลไปยังผู้ขอจดทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน
ให้ผู้ขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อปลัดกระทรวงได้โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อ
นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว และให้นายทะเบียนส่งคำอุทธรณ์ต่อไป
ยังปลัดกระทรวงโดยมิชักช้า

ให้ปลัดกระทรวงวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องการยื่น
อุทธรณ์ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๕ สมาคมใดมีความประสงค์จะย้ายสถานที่ตั้งสำนักงานไปอยู่ในเขตท้องที่อื่น ให้ดำเนินการยื่นคำขอย้ายต่อนายทะเบียนประจำท้องที่เดิมเพื่อให้ความเห็นชอบ และให้นายทะเบียนประจำท้องที่เดิมส่งมอบเอกสารหลักฐานของสมาคมนั้นแก่นายทะเบียนประจำท้องที่ใหม่ต่อไป

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการยื่นคำขอย้ายสถานที่ตั้งสำนักงานแห่งใหม่ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ให้นายทะเบียนกลางประกาศการจดทะเบียนสมาคมในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗ ข้อบังคับของสมาคมอย่างน้อยต้องมีข้อความเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อซึ่งต้องมีคำว่า “สมาคม” กำกับไว้กับชื่อนั้นด้วย
- (๒) วัตถุประสงค์
- (๓) ที่ตั้งสำนักงาน ที่ตั้งศูนย์ประสานงาน และวันเวลาเปิดทำการ
- (๔) วิธีการรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ
- (๕) อัตราเงินค่าสมัคร อัตราเงินค่าบำรุง และอัตราเงินสงเคราะห์ และวิธีการชำระเงิน
- (๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
- (๗) วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว
- (๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้จ่ายและการเก็บรักษาเงิน
- (๙) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่
- (๑๐) ข้อกำหนดเกี่ยวกับจำนวนกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการ

นั้น

มาตรา ๑๘ คุณสมบัติของสมาชิก หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับสมาชิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ วันเวลาเปิดทำการสำนักงาน และศูนย์ประสานงาน ตามมาตรา ๑๗ (๓) สมาคมต้องปิดประกาศวันและเวลาเปิดทำการไว้ที่หน้าสำนักงาน และศูนย์ประสานงาน ให้เห็นอย่างชัดเจน โดยกำหนดวันและเวลาเปิดทำการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ยกเว้นสมาคมซึ่งมีสมาชิกไม่เกินหนึ่งหมื่นคนสามารถยื่นคำขอต่อนายทะเบียน เพื่อพิจารณาอนุญาตวันและเวลาเปิดทำการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๒๐ การแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมจะกระทำได้ก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

การยื่นคำขอจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ สมาคมต้องจัดให้มีป้ายชื่อเป็นภาษาไทยอ่านได้ชัดเจนติดไว้ที่หน้าสำนักงาน และศูนย์ประสานงาน และต้องติดใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนไว้ที่สำนักงานและศูนย์ประสานงานในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ไม่สำคัญแสดงการจดทะเบียนสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้นายทะเบียนออกใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้เมื่อสมาคมร้องขอ

การขอรับใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน การออกใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนและแบบใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๓

การดำเนินการกิจการของสมาคมฉาบฉวยสงเคราะห์

มาตรา ๒๓ ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมนัดสมาชิกมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนเพื่อตั้งคณะกรรมการและมอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการในระหว่างที่ยังมิได้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมมีหน้าที่และอำนาจ และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการ

มาตรา ๒๔ การแต่งตั้งกรรมการ ให้ทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนกรรมการคนใด นายทะเบียนต้องแจ้งเหตุที่ไม่รับจดทะเบียนให้สมาคมทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ที่ไม่รับจดทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๔ วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างที่ยังไม่มีการจดทะเบียนกรรมการของสมาคมชุดใหม่ ถ้าข้อบังคับของสมาคมมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้กรรมการชุดเดิมเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการต่อไปจนกว่าจะได้มีการจดทะเบียนกรรมการชุดใหม่

มาตรา ๒๕ ให้สมาคมมีคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยมีตำแหน่งนายกสมาคมหนึ่งคน เลขานุการหนึ่งคน ทรัพย์สินหนึ่งคน และตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด เป็นผู้ดำเนินการกิจการของสมาคมและเป็นผู้แทนของสมาคมในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ กรรมการของสมาคมต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ กรรมการสมาคมมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน และจะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ เว้นแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) สมาคมขนาดเล็ก และที่ประชุมใหญ่โดยมติสองในสามของผู้มาประชุม ให้กรรมการรายนั้นดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันได้

(๒) สมาคมขนาดกลาง และที่ประชุมใหญ่โดยมติสองในสามของผู้มาประชุมให้กรรมการรายนั้นดำรงตำแหน่งต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินสามวาระติดต่อกันได้

(๓) สมาคมขนาดใหญ่ และที่ประชุมใหญ่โดยมติสองในสามของผู้มาประชุมให้กรรมการรายนั้นที่ไม่มีผู้แข่งขันดำรงตำแหน่งต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินสามวาระติดต่อกันได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๗ การประชุมใหญ่สามัญ ให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน เพื่อ

- (๑) รับทราบรายงานกิจการในรอบปีที่ผ่านมาของสมาคม
- (๒) พิจารณานุมัติบัญชีรายได้ รายจ่าย และงบแสดงฐานะทางการเงินของสมาคม
- (๓) เลือกตั้งคณะกรรมการแทนคณะกรรมการเมื่อครบวาระตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม
- (๔) พิจารณาวาระอื่น ๆ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการจะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้แต่จะเห็นสมควร สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคน สำหรับสมาคมที่มีจำนวนสมาชิกต่ำกว่าสองพันห้าร้อยคน และหนึ่งร้อยคนที่สมาชิกเกินสองพันห้าร้อยคนจะทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อการหนึ่งการใดเมื่อใดก็ได้

ในกรณีที่สมาชิกเป็นผู้ร้องขอเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้

มาตรา ๒๙ ในการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญหรือการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ ให้สมาคมแจ้งประกาศกำหนดวันนัดประชุมและวาระการประชุมให้สมาชิกทราบก่อนวันนัดประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยอาจใช้วิธีการส่งจดหมาย หรือไปรษณียบัตร หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้ ให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของสำนักงานสมาคมและที่ทำการของศูนย์ประสานงาน โดยชัดแจ้ง และให้ถือว่าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกหรือผู้แทนกลุ่มสมาชิกได้ทราบวันประชุมใหญ่โดยชอบแล้ว

การเรียกประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่งต้องระบุสถานที่ วัน เวลา และระเบียบวาระการประชุม พร้อมจัดส่งหรือเผยแพร่รายละเอียดที่เกี่ยวข้องตามควรด้วย ทั้งนี้ อาจให้สมาชิกมาประชุม ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่งตามที่กำหนดนัด หรือจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการประชุมอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกหรือผู้แทนกลุ่มสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือมีสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาคมใดที่มีสมาชิกเกินกว่าห้าร้อยคน อาจกำหนดในข้อบังคับให้มีการประชุมใหญ่ โดยผู้แทนกลุ่มสมาชิก

การกำหนดจำนวนผู้แทนกลุ่มสมาชิกให้เป็นไปตามที่สมาคมกำหนดและประกาศให้ทราบ โดยมติคณะกรรมการ

ถ้าในการประชุมนัดแรก สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกมาไม่ครบองค์ประชุม หากการประชุมนั้นได้นัดโดยสมาชิกร้องขอ ให้เลิกประชุม ถ้าการประชุมนั้นมีใจโดยสมาชิกร้องขอ ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวัน การประชุมครั้งหลังนี้มีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคนก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับและการเลิกสมาคมต้องมีผู้มาประชุมตามวรรคหนึ่งเท่านั้น

มาตรา ๓๑ ในการประชุมใหญ่ สมาชิกคนหนึ่งมีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น

เสียงชี้ขาด เว้นแต่กรณีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับ และการเลิกสมาคมต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของผู้มาประชุม

มาตรา ๓๒ สมาชิกจะมอบฉันทะเป็นหนังสือให้ผู้อื่นซึ่งมิใช่สมาชิกร่วมประชุมใหญ่และออกเสียงแทนตนก็ได้

ผู้รับมอบฉันทะคนหนึ่งรับมอบฉันทะได้คนเดียว

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่จะมีมติเรื่องใด ถ้าส่วนได้เสียของกรรมการหรือสมาชิกของสมาคมผู้ใดขัดกับประโยชน์ได้เสียของสมาคม กรรมการหรือสมาชิกของสมาคมผู้นั้นจะออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้นมิได้

มาตรา ๓๔ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่อาจเข้าร่วมการประชุมใหญ่ของสมาคมและอาจชี้แจงแสดงข้อคิดเห็นแก่ที่ประชุมใหญ่ได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้สมาคมเรียกเก็บเงินอื่นใดจากสมาชิกนอกเหนือจากเงินค่าสมัครเงินค่าบำรุง และเงินสงเคราะห์

เงินค่าสมัครให้เรียกเก็บจากผู้ซึ่งสมัครเข้าเป็นสมาชิกในครั้งแรกเพียงครั้งเดียวตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เงินค่าบำรุงให้เรียกเก็บจากสมาชิกเป็นรายเดือนหรือรายปีตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เงินสงเคราะห์ให้เรียกเก็บได้ตามจำนวนสมาชิกที่ตายตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

สมาคมอาจเรียกเก็บเงินสงเคราะห์ล่วงหน้าจากสมาชิกตามกลุ่มอายุที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ เพื่อความมั่นคงของสมาคมและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและการเท่าเทียมของสมาชิก

ในกรณีที่สมาคมเลิก หรือสมาชิกผู้ใดพ้นจากสมาชิกภาพ ให้สมาคมคืนเงินสงเคราะห์ที่เรียกเก็บไว้ล่วงหน้าให้แก่สมาชิกเท่าที่สมาชิกผู้นั้นยังไม่ตกอยู่ในความผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินสงเคราะห์ตามที่ได้จ่ายล่วงหน้าไว้ให้แล้ว

มาตรา ๓๖ สมาคมอาจหักเงินจำนวนหนึ่งไว้จากเงินสงเคราะห์ได้ตามสมควร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของสมาคมและหรือสงเคราะห์ให้กับสมาชิกตามอัตราที่ที่ประชุมกำหนด แต่ต้องไม่เกิน อัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

วิธีการจ่ายเงิน การใช้จ่ายและการเก็บรักษาเงินตามมาตรา ๑๗ (๗) และ (๘) ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๗ กรรมการไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างหรือประโยชน์อย่างอื่นทำนองเดียวกันจากสมาคม

กรรมการอาจได้รับเบี้ยประชุม เบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ หรือประโยชน์อย่างอื่นทำนองเดียวกันจากสมาคมได้ โดยผ่านมติของที่ประชุมใหญ่และรายงานให้นายทะเบียนเห็นชอบ

ที่ปรึกษา หรือบุคคลที่ทำคุณประโยชน์อื่นใดสามารถรับค่าตอบแทนได้ ตามระเบียบที่สมาคมกำหนด

ระเบียบตามวรรคสองและวรรคสามต้องผ่านมติของที่ประชุมใหญ่ และส่งสำเนาที่มีคำรับรองว่าถูกต้องต่อนายทะเบียน

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการโดยวิธีใด ๆ ที่คล้ายคลึงกันให้ผู้ใดเข้าเป็นสมาชิกสมาคมที่ยังมิได้จดทะเบียนโดยถูกต้องตามกฎหมาย

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการให้ผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิกในสมาคม โดยได้รับประโยชน์ตอบแทนเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นไม่ว่าจะเป็นสินจ้างหรือค่าใช้จ่ายอื่นจากการชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการนั้น

มาตรา ๔๐ สมาชิกมีสิทธิขอตรวจสอบบัญชีและเอกสารของสมาคมตนเอง เพื่อทราบการดำเนินงานของสมาคมที่สำนักงานได้ในเวลาเปิดทำการ

หมวด ๔

การควบคุมสมาคมฉาบปกิจสงเคราะห์

มาตรา ๔๑ สมาคมต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด และให้เก็บรักษาทะเบียนดังกล่าวพร้อมทั้งหลักฐานและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงทะเบียนไว้ที่สำนักงาน

สมาคมต้องส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกที่มีอยู่ในวันที่ครบเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนให้แก่นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันดังกล่าว และเมื่อสิ้นเดือนมิถุนายน และเดือนธันวาคมของทุกปี สมาคมต้องส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกในส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกตามที่เป็นอยู่ในวันสิ้นเดือนนั้นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นเดือนนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ทะเบียนสมาชิกหรือสำเนาเอกสารต่างๆ อาจจัดทำหรือจัดเก็บหรือนำส่งในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๔๒ สมาคมต้องมอบหลักฐานการเป็นสมาชิกในรูปบัตรประจำตัวสมาชิก และสมุดประจำตัวสมาชิก หรือสมุดประจำตัวสมาชิกรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามที่สมาคมกำหนดที่สามารถตรวจสอบและยืนยันการรับหรือจ่ายเงินได้ชัดเจน และต้องเก็บรักษาหลักฐานประกอบบัญชีแสดงให้เห็นความถูกต้องแห่งบัญชีนั้นไว้ด้วย

สมาคมกำหนดหมายเลขประจำตัวสมาชิกให้แก่สมาชิกหมายเลขเดียวเท่านั้น

มาตรา ๔๓ เมื่อสิ้นปีปฏิทินทุกปี สมาคมต้องทำบัญชีรายได้ รายจ่าย และงบแสดงฐานะทางการเงินตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปี และเสนอที่ประชุมใหญ่ออุมติ กรณีสมาคมที่มีจำนวนสมาชิกตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไปต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรับรองงบแสดงฐานะการเงิน

สมาคมต้องส่งสำเนางบแสดงฐานะการเงินตามวรรคหนึ่งที่มีคำรับรองของนายกสมาคมและผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องต่อนายทะเบียน เพื่อตรวจสอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ออุมติ และสมาคมต้องแสดงสำเนางบแสดงฐานะการเงินไว้ที่สำนักงาน และศูนย์ประสานงาน

พร้อมเผยแพร่ให้สมาชิกทราบในช่องทางสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียตรวจสอบได้ด้วย

มาตรา ๔๔ ให้สมาคมเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน ตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ ไว้เพื่อการตรวจสอบเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันปิดบัญชีหรือจนกว่าจะมีการส่งมอบบัญชี สมาคมอาจจัดทำเอกสารเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๔๕ ผู้มีส่วนได้เสียประสงค์ตรวจสอบเอกสาร คัดเอกสาร หรือขอให้คัดรายการและรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคม ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อสมาคมได้ และกรณีสมาคมปฏิเสธให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนเพื่อสั่งการสมาคมให้เปิดเผยเอกสาร หรือจะอนุญาตให้เปิดเผยเอกสารฉบับที่ส่งให้นายทะเบียนก็ได้

มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการของสมาคมให้เป็นไปด้วยดี เมื่อมีกรณีที่นายทะเบียนเห็นสมควรที่จะได้ฟังความคิดเห็นและคำวินิจฉัยของสมาชิกในปัญหาหรือกิจการใด นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาหรือกิจการนั้นได้

มาตรา ๔๗ เมื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่งหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอว่าการประชุมใหญ่ของสมาคม ถ้าได้นัดเรียกหรือได้ประชุมกันหรือได้ลงมติฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือข้อบังคับของสมาคม นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่ที่เกิดขึ้นในการประชุมที่ได้เรียกหรือได้ประชุมกันหรือได้ลงมติฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือข้อบังคับของสมาคมนั้นเสียได้ การร้องขอให้เพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่นั้น ถ้าสมาชิกเป็นผู้ร้องขอต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

กรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งให้เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ กรรมการคนหนึ่งคนใดมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ให้นำความตามมาตรา ๑๔ วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่กรรมการหรือเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของสมาคมหรือบุคคลอื่นใดกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาคม ถ้าสมาคมไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีให้นายทะเบียนร้องทุกข์หรือฟ้องคดีได้ โดยให้พนักงานอัยการรับว่าต่างให้สมาคม และให้สมาคมออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการร้องทุกข์ฟ้องคดีหรือว่าต่างแก่นายทะเบียนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี

ในกรณีผู้สมัครเป็นสมาชิกสมาคมปิดบังข้อเท็จจริงหรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ อันเป็นเหตุให้สมาคมหรือสมาชิกเกิดความเสียหาย ให้สมาคมมีสิทธิไม่จ่ายเงินสงเคราะห์และร้องทุกข์หรือฟ้องคดีได้

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือกรรมการกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสมาคมหรือสมาชิก หรือทำให้มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินหรือการบัญชีให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการหรือกรรมการระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสมาคมหรือสมาชิก

(๒) ให้คณะกรรมการหรือกรรมการแก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๓) ให้คณะกรรมการหรือกรรมการหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๔) ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

มาตรา ๕๐ เมื่อนายทะเบียนสั่งให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งกรรมการทั้งคณะให้นายทะเบียนแต่งตั้งคณะกรรมการชั่วคราวขึ้นคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการชั่วคราวจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ทั้งคณะ ให้เสร็จสิ้นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๕๑ เมื่อนายทะเบียนสั่งให้กรรมการคนใดพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ให้คณะกรรมการส่วนที่เหลือเรียกประชุมใหญ่ตั้งผู้เป็นกรรมการแทนภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ถ้าไม่ได้ตั้งหรือตั้งกรรมการไม่ได้ตามกำหนดเวลาให้นายทะเบียนแต่งตั้งสมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งกรรมการเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระของกรรมการผู้นั้นเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน คณะกรรมการส่วนที่เหลือจะเรียกประชุมใหญ่เพื่อตั้งกรรมการแทนหรือนายทะเบียนจะดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคนให้นายทะเบียนแต่งตั้งกรรมการชั่วคราวให้ครบจำนวนเจ็ดคน และให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนแต่งตั้งกรรมการชั่วคราว

มาตรา ๕๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสำนักงานของสมาคมในวันทำการระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งให้กรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมส่งหรือแสดงบัญชีและเอกสารของสมาคม

(๓) สอบถามบุคคลใน (๒) หรือเรียกบุคคลดังกล่าวมาเพื่อสอบถาม หรือแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสมาคม

ในกรณีการตรวจสอบกระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อตรวจสอบแล้วให้เสนอรายงานการตรวจสอบต่อนายทะเบียนด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควรแก่นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๓ นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่นายทะเบียนกลางประกาศกำหนด

ในการปฏิบัติตามหน้าที่ นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

การฉกฉวยสงเคราะห์ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
และองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ

มาตรา ๕๔ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐใดที่ประสงค์จะดำเนินกิจการการฉกฉวยสงเคราะห์ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดในมาตรา ๕๕

มาตรา ๕๕ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดระเบียบการขึ้นทะเบียนการดำเนินกิจการ การควบคุม และการเลิกกิจการการฉกฉวยสงเคราะห์ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐขึ้นไว้ระเบียบนี้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับได้

เมื่อการฉกฉวยสงเคราะห์ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐได้ขึ้นทะเบียนตามระเบียบที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดในวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าการฉกฉวยสงเคราะห์ดังกล่าวเป็นงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐนั้น

หมวด ๖

สมาพันธ์สมาคมฉกฉวยสงเคราะห์

มาตรา ๕๖ การจัดตั้งสมาพันธ์สมาคมให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการของแต่ละสมาคมให้เข้าร่วมในการจัดตั้งสมาพันธ์สมาคม โดยแต่งตั้งผู้แทนสมาคมเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งคน

สมาคมจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดสมาคม โดยในจำนวนนี้ต้องมีสมาคมขนาดใหญ่พิเศษไม่น้อยกว่า ๒ สมาคมสามารถรวมกันจัดตั้งสมาพันธ์สมาคม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมาคม ให้เกิดความก้าวหน้าและมั่นคง ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก

ขั้นตอนการจัดตั้งสมาพันธ์สมาคมให้เป็นไปตามประกาศของกระทรวงที่กำหนด

มาตรา ๕๗ คณะกรรมการสมาพันธ์สมาคมมีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสมาคมที่เป็นสมาชิกสมาพันธ์
- (๒) สร้างความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุนให้สมาคมเป็นองค์กรที่มีคุณค่าต่อสมาชิกอย่างมีคุณภาพ
- (๓) สร้างและพัฒนาระบบสวัสดิการของสมาคมภายใต้การบริการที่ได้มาตรฐานและมีธรรมาภิบาล
- (๔) ส่งเสริมการสร้างสวัสดิการการฉกฉวยสงเคราะห์ให้ครอบคลุมกับความต้องการของสมาชิกทุกช่วงวัยในรูปแบบสมาคมภายใต้การกำหนดช่วงอายุที่เหมาะสม

หมวด ๗

การควบรวมสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์

มาตรา ๕๘ สมาคมตั้งแต่สองสมาคมอาจควบเข้ากันเป็นสมาคมเดียวได้ โดยมติแห่งที่ประชุมใหญ่ของแต่ละสมาคม และต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน ในการขอความเห็นชอบของนายทะเบียน ให้ส่งสำเนารายงานการประชุมใหญ่ของสมาคมที่ลงมติให้ควบเข้ากันไปด้วย

มาตรา ๕๙ เมื่อนายทะเบียนสมาคมให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๕๘ แล้วให้สมาคมแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานของสมาคมเพื่อให้ทราบรายการที่ประสงค์จะควบสมาคมเข้ากัน และ

ขอให้เจ้าพนักงานผู้ซื้อค้ำค้ำในการควบสมาคมเข้ากันนั้นส่งคำค้ำค้ำไปยังสมาคมภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ถ้าไม่มีเจ้าพนักงานค้ำค้ำภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น ให้ถือว่าไม่มีคำค้ำค้ำ

ถ้ามีเจ้าพนักงานค้ำค้ำ สมาคมจะควบเข้ากันมิได้ จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้น

มาตรา ๖๐ ให้คณะกรรมการดำเนินการสมาคมของแต่ละสมาคมที่ควบเข้าด้วยกันตั้งแทนขึ้นสมาคมละไม่เกินสามคนเพื่อดำเนินการจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑

มาตรา ๖๑ สมาคมที่ตั้งขึ้นใหม่โดยควบเข้ากันนั้น ต้องจดทะเบียนเป็นสมาคมใหม่โดยยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด ในคำขอจดทะเบียนสมาคมใหม่ต้องมีผู้แทนของสมาคมที่ควบเข้ากันลงลายมือชื่ออย่างน้อยสมาคมละสองคนทุกสมาคม

คำขอจดทะเบียนสมาคมใหม่ ต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้ยื่นพร้อมกับคำขอด้วย

(๑) หนังสือของทุกสมาคมที่ควบเข้ากันนั้นรับรองว่าได้แจ้งไปยังเจ้าพนักงานตาม มาตรา ๕๙ บรรดาหนึ่ง และไม่มีเจ้าพนักงานค้ำค้ำภายในกำหนด หรือในกรณีที่มีเจ้าพนักงานค้ำค้ำสมาคมได้ชำระหนี้ หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว

(๒) ข้อบังคับของสมาคมใหม่ที่ขอจดทะเบียนสืบ

(๓) สำเนารายงานการประชุมผู้แทนของสมาคมที่ควบเข้ากันหนึ่งฉบับ

เอกสารตาม (๒) และ (๓) นั้น ผู้แทนของสมาคมต้องลงลายมือชื่อรับรองสองคน

มาตรา ๖๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนที่ควบเข้ากันเป็นสมาคมใหม่แล้ว ให้นายทะเบียนถอนชื่อสมาคมเดิมที่ได้ควบเข้ากันนั้นออกจากทะเบียน

ให้ผู้แทนของสมาคมที่ควบเข้ากันมีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการสมาคม จนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสมาคมตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๖๓ สมาคมใหม่นี้ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของสมาคมเดิมที่ได้ควบเข้ากันนั้นทั้งสิ้น

การเลิกสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์

มาตรา ๖๔ สมาคมย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (๒) นายทะเบียนสั่งให้เลิกตามมาตรา ๖๕
- (๓) ศาลสั่งให้เลิกตามมาตรา ๖๗

เมื่อเลิกสมาคมให้นายทะเบียนกลางประกาศการเลิกในราชกิจจานุเบกษา และให้นายทะเบียนปิดประกาศที่สำนักงานด้วย

มาตรา ๖๕ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เลิกสมาคมได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) สมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดร่วมกันยื่นคำร้องขอต่อ

นายทะเบียนขอให้เลิกสมาคมพร้อมด้วยเหตุผลประกอบคำร้องขอ และนายทะเบียนได้สอบสวนหลักฐานและเหตุผลประกอบคำร้องขอแล้วเป็นที่ปรากฏแน่ชัดว่าสมาคมสมควรจะต้องเลิกดำเนินการตามคำร้องขอนั้น

(๒) บุคคลอื่นซึ่งมิได้เป็นกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเข้ามกระทำการในฐานะกรรมการและนายทะเบียนได้มีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวเลิกการกระทำการในฐานะกรรมการแล้ว แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน

(๓) มีพฤติการณ์ที่ทำให้เห็นว่าการดำเนินการกิจการของสมาคมนั้นไม่เป็นไปโดยสุจริต และนายทะเบียนได้สอบสวนพฤติการณ์ดังกล่าวแล้วมีเหตุผลเป็นที่เชื่อถือได้

(๔) มีพฤติการณ์ที่ทำให้เห็นว่าการดำเนินการกิจการของสมาคมไม่อาจดำเนินต่อไปได้ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

เมื่อนายทะเบียนสั่งให้เลิกสมาคมใด ให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสมาคมนั้นภายในสามสิบวัน

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งเลิกสมาคมตามมาตรา ๖๕ กรรมการจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดของสมาคมนั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง และให้นายทะเบียนส่ง

คำอุทธรณ์ต่อไปยังปลัดกระทรวงโดยมิชักช้า

ให้ปลัดกระทรวงวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันยื่นอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่นายทะเบียนเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๕ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ ศาลอาจสั่งให้เลิกสมาคมนั้นได้

การชำระบัญชี

มาตรา ๖๘ เมื่อสมาคมใดต้องเลิกหรือควรรวมไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้มีการชำระบัญชีสมาคมนั้น และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๖๙ ในการตั้งผู้ชำระบัญชีของสมาคมที่ต้องเลิกหรือควรรวม ให้ที่ประชุมใหญ่ตั้งผู้ชำระบัญชีโดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสมาคมหรือนับแต่วันที่ปลดกระทรวงมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี เพื่อทำการชำระบัญชีของสมาคม

ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ไม่อาจตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลาดตามวรรคหนึ่ง หรือนายทะเบียนไม่ให้ความเห็นชอบในการตั้งผู้ชำระบัญชีให้นายทะเบียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นทำการชำระบัญชีสมาคมได้

เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกทั้งหมดร้องขอต่อนายทะเบียน นายทะเบียนจะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีคนใหม่แทนผู้ชำระบัญชีที่ได้ตั้งไว้ก็ได้

ให้นายทะเบียนจดทะเบียนผู้ชำระบัญชีที่นายทะเบียนให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ชำระบัญชีที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคสองหรือวรรคสาม และให้ปิดประกาศชื่อผู้ชำระบัญชีไว้ที่สำนักงานและที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่สมาคมนั้นตั้งอยู่ภายในสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนผู้ชำระบัญชี

ผู้ชำระบัญชีอาจได้รับค่าตอบแทนตามที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๗๐ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนจดทะเบียนผู้ชำระบัญชี ให้ผู้ชำระบัญชีปิดประกาศไว้ที่สำนักงานและที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่สมาคมนั้นตั้งอยู่ และประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่หรือโฆษณาทางวิทยุประจำท้องที่นั้นว่าสมาคมได้เลิกหรือควรรวม และแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าหนี้ทุกคนซึ่งมีชื่อปรากฏในสมุดบัญชีหรือเอกสารของสมาคมหรือปรากฏจากทางอื่น เพื่อให้ทราบว่สมาคมนั้นเลิกและให้เจ้าหนี้นั้นนำคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

มาตรา ๗๑ เมื่อสมาคมเลิกหรือควรรวม ให้คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสมาคมที่เลิกหรือควรรวมมีหน้าที่จัดการรักษทรัพย์สินทั้งหมดของสมาคมไว้จนกว่าผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้ส่งมอบ

ผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมที่เลิกหรือควรรวมส่งมอบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง พร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสารและสิ่งอื่นเมื่อใดก็ได้

มาตรา ๗๒ ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบดุลของสมาคมที่เลิกหรือควรรวมโดยมิชักช้าส่งให้ผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจรับรองว่าถูกต้อง และในกรณีจำเป็นอาจร้องขอให้นายทะเบียนตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบดุลนั้นได้

เมื่อผู้สอบบัญชีรับรองงบดุลแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบดุลต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติ แล้วเสนองบดุลนั้นต่อนายทะเบียน

มาตรา ๗๓ เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่จะแบ่งให้แก่สมาชิกสมาคมไม่ได้ ทรัพย์สินนั้นจะต้องโอนไปให้แก่สมาคมอื่น หรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการกุศลสาธารณะตามที่ได้ระบุไว้ในข้อบังคับของสมาคมหรือตามมติของที่ประชุมใหญ่ ในกรณีที่มิได้ระบุไว้ในข้อบังคับหรือที่ประชุมใหญ่มิได้มีมติไว้ ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดดำเนินกิจการการฉ้อโกงโดยมิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมหรือขึ้นทะเบียนการฉ้อโกงตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดเป็นสมาชิกของการฉ้อโกง โดยรู้ว่าการฉ้อโกงนั้นมิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมหรือขึ้นทะเบียนการฉ้อโกงตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๗๖ ผู้ใดใช้คำแสดงชื่อในธุรกิจว่า “ฉ้อโกง” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะเลิกใช้

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่สมาคมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๔ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ถ้าการกระทำความผิดของสมาคมนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการผู้ใด หรือในกรณีที่กรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้สมาคมนั้นกระทำความผิด กรรมการผู้นั้นต้องระวางโทษเป็นพินัยปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๘ กรรมการผู้ได้รับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นทำนองเดียวกันจากสมาคม โดยไม่มีสิทธิที่จะรับได้ตามมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๘๑ กรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคม ผู้ใดไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสมาคม หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสารและสิ่งอื่นของสมาคมให้แก่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๗๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๒ ผู้ใดแบ่งหรือโอนทรัพย์สินที่เหลืออยู่เมื่อได้ชำระบัญชีแล้วให้แก่บุคคลใดอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๓ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าสมาคมที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นสมาคมที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๔ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าการฉาปนกิจสงเคราะห์ของส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นการฉาปนกิจสงเคราะห์ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๕ ให้บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งออกมาใช้บังคับแทนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าขอจดทะเบียนสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๒) ค่าขอจดทะเบียนแก้ไขหรือเพิ่มเติม ข้อบังคับของสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๕๐ บาท
(๓) ค่าขอจดทะเบียนตั้งหรือเปลี่ยนตัว กรรมการของสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๕๐ บาท
(๔) ค่าขอตรวจหรือคัดเอกสารเกี่ยวกับ สมาคมฉบับกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๕๐ บาท
(๕) ค่าขอเกี่ยวกับสมาคมฉบับกิจสงเคราะห์ อย่างอื่น นอกจาก (๑) (๒) (๓) และ (๔)	ฉบับละ ๒๕ บาท
(๖) ใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน สมาคมฉบับกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๗) การรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับ สมาคมฉบับกิจสงเคราะห์	ฉบับละ ๒๕ บาท

บันทึกวิเคราะห์
สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงิน
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงิน พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตาม ข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงิน พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เอื้อต่อการบริหารงานและการกำกับดูแล ตลอดจนไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และการดำเนินงานของสมาคมฉกฉวยเงินที่มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงมากขึ้น ซึ่งอาจเกิดปัญหาต่อประชาชนและสังคมในวงกว้าง เพื่อส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองสมาคมฉกฉวยเงินซึ่งมีหลักการและอุดมการณ์ในการช่วยเหลือเกื้อกูลตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้นอันจะเป็นที่พึงหลักของประชาชนต่อการบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายจากสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับการสูญเสียบุคคลในครอบครัว โดยการขยายขอบเขตวัตถุประสงค์ของการฉกฉวยเงิน การกำกับดูแล การส่งเสริมการจัดตั้งสมาพันธ์สมาคมฉกฉวยเงินเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบรรดาสมาคมฉกฉวยเงิน การสร้างความคล่องตัวต่อการบริหารจัดการและการบริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึงด้วยระบบศูนย์ประสานงาน การเสริมสร้างความมั่นคงของสมาคมฉกฉวยเงินด้วยการส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนภายใน การเสริมสร้างระบบบริหารที่โปร่งใสและป้องกันการผูกขาดอำนาจบริหารด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งและการเว้นวาระ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสมาคมฉกฉวยเงินและการจัดให้มีผู้สอบบัญชีเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองงบแสดงฐานะทางการเงิน ตลอดจนส่งเสริมให้สมาคมฉกฉวยเงินมีการบริหารจัดการและควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงิน พ.ศ. ๒๕๔๕ เสียใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฉกฉวยเงิน โดยยกเลิกพระราชบัญญัติการฉกฉวยเงิน พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีเนื้อหาทั้งหมด ๘๕ มาตรา ๑๐ หมวด มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ หมวด ๑ บททั่วไป โดยกำหนดบทนิยามที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้สมาคมอาจจัดตั้งกองทุนได้ กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากสมาคมที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ใช้คำแสดงชื่อ “ฉกฉวยเงิน” กำหนดให้อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเป็นนายทะเบียนกลาง และกำหนดผู้ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนในแต่ละท้องที่ กำหนดให้อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแล

ให้ความรู้และคำแนะนำปรึกษา รวมทั้งส่งเสริม กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔ ถึง ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๒ หมวด ๒ การจัดตั้งสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยกำหนดให้สมาคมจะมีขึ้นได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ และสมาคมจะมีวัตถุประสงค์นอกจากการฌาปนกิจสงเคราะห์มิได้ กำหนดให้สมาคมต้องมีข้อบังคับและต้องจดทะเบียน และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล กำหนดให้สมาคมที่มีสมาชิกอยู่นอกเขตจังหวัดที่ตั้งของสมาคมอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานได้ กำหนดการขอจดทะเบียนสมาคมให้มีผู้เริ่มก่อการจัดตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน กำหนดเกี่ยวกับการรับจดทะเบียนสมาคมของนายทะเบียนและการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนของนายทะเบียน กำหนดกรณีสมาคมย้ายสถานที่ตั้งสำนักงานไปอยู่ในเขตท้องที่อื่น กำหนดให้นายทะเบียนกลางประกาศการจดทะเบียนสมาคมในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเกี่ยวกับข้อความที่ต้องมีในข้อบังคับของสมาคม กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับสมาชิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด กำหนดวันเวลาเปิดทำการสำนักงานและศูนย์ประสานงาน กำหนดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคม กำหนดให้สมาคมต้องจัดทำมีป้ายชื่อเป็นภาษาไทย และกำหนดให้นายทะเบียนออกใบแทนใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้เมื่อสมาคมร้องขอกรณีทีใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ (ร่างมาตรา ๑๑ ถึง ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๓ หมวด ๓ การดำเนินการกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยกำหนดให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมนัดสมาชิกมาประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยื่นจดทะเบียน กำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการให้ทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ กำหนดให้สมาคมมีคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยกรรมการของสมาคมต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด กำหนดให้กรรมการสมาคมมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และจะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ กำหนดให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี ปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน กำหนดให้คณะกรรมการจะเรียกประชุมใหญ่สามัญเมื่อใดก็ได้ สุดแต่จะเห็นสมควร กำหนดวิธีการนัดประชุมใหญ่สามัญหรือนัดประชุมใหญ่วิสามัญ กำหนดเกี่ยวกับองค์ประชุมการเรียกประชุมใหญ่ กำหนดเกี่ยวกับการออกเสียงของสมาชิก กำหนดเกี่ยวกับการมอบฉันทะของสมาชิกในการมาประชุมใหญ่ กำหนดห้ามกรรมการหรือสมาชิกออกเสียงในเรื่องที่ตนมีส่วนได้เสีย กำหนดห้ามนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ออกเสียงลงคะแนน กำหนดห้ามมิให้สมาคมเรียกเก็บเงินอื่นใดจากสมาชิกนอกเหนือจากเงินค่าสมัคร เงินค่าบำรุง และเงินสงเคราะห์ กำหนดให้สมาคมอาจหักเงินจำนวนหนึ่งไว้จากเงินสงเคราะห์ได้ตามสมควร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสมาคมและหรือสงเคราะห์ให้กับสมาชิกตามอัตราที่ที่ประชุมกำหนด กำหนดให้กรรมการอาจได้รับเบี้ยประชุม เบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ หรือประโยชน์อย่างอื่นทำนองเดียวกันจากสมาคม และกำหนดให้ที่ปรึกษา หรือบุคคลที่ทำคุณประโยชน์อื่นใดสามารถรับค่าตอบแทนได้ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการโดยวิธีใด ๆ ที่คล้ายคลึงกันให้ผู้ใดเข้าเป็นสมาชิกสมาคมที่ยังมิได้จดทะเบียนโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นไม่ว่าจะเป็นสินจ้างหรือค่าใช้จ่ายอื่นจากการชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการนั้น และกำหนดให้สมาชิกมีสิทธิขอตรวจสอบบัญชีและเอกสารของสมาคมตนเอง (ร่างมาตรา ๒๓ ถึง ร่างมาตรา ๔๐)

๒.๔ หมวด ๔ การควบคุมสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ โดยกำหนดให้สมาคมต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกลางกำหนด กำหนดให้สมาคมต้องส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกให้แก่ นายทะเบียน กำหนดให้สมาคมต้องส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกในส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกต่อ นายทะเบียน กำหนดให้สมาคมต้องมอบหลักฐานการเป็นสมาชิก กำหนดให้เมื่อสิ้นปีปฏิทินทุกปีสมาคมต้อง ทำบัญชีรายได้ รายจ่าย และงบแสดงฐานะทางการเงิน กรณีสมาคมที่มีจำนวนสมาชิกตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรับรองงบแสดงฐานะการเงิน กำหนดให้สมาคมเก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ไว้เพื่อการตรวจสอบเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียประสงค์ตรวจสอบเอกสาร คัด เอกสาร หรือขอให้คัดรายการ และรับรองสำเนาเอกสารเกี่ยวกับสมาคม กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่ง ให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาหรือกิจการนั้นได้ กำหนดเกี่ยวกับ การเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ กำหนดให้นายทะเบียนร้องทุกข์หรือฟ้องคดีได้ ในกรณีที่กรรมการหรือ เจ้าหน้าที่ หรือสมาชิกของสมาคมหรือบุคคลอื่นใดกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาคมถ้า สมาคมไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี กำหนดอำนาจนายทะเบียนในการออกคำสั่งในกรณีที่คณะกรรมการหรือ กรรมการกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของ สมาคมหรือสมาชิก หรือทำให้มีข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการเงินหรือการบัญชี กำหนดให้นายทะเบียนแต่งตั้ง คณะกรรมการชั่วคราวขึ้นคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการ กรณีนายทะเบียนสั่ง ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งกรรมการทั้งคณะ กำหนดให้นายทะเบียนสั่งให้กรรมการคนใดพ้นจาก ตำแหน่งกรรมการ ให้คณะกรรมการส่วนที่เหลือเรียกประชุมใหญ่ตั้งผู้เป็นกรรมการแทน กำหนดอำนาจของ นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ นี้ และกำหนดให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัว ตามแบบที่นายทะเบียนกลางประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๔๑ ถึง ร่างมาตรา ๕๓)

๒.๕ หมวด ๕ การอาปนกิจสงเคราะห์ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และ องค์การวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ โดยกำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐใดที่ประสงค์จะดำเนินกิจการ การอาปนกิจสงเคราะห์ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ โดยกำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์กำหนดระเบียบการขึ้นทะเบียนการดำเนินกิจการ การควบคุม และการเลิกกิจการ การ อาปนกิจสงเคราะห์ (ร่างมาตรา ๕๔ ถึง ร่างมาตรา ๕๕)

๒.๖ หมวด ๖ สมาพันธ์สมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ กำหนดให้การจัดตั้งสมาพันธ์สมาคมให้ เป็นไปตามมติของคณะกรรมการดำเนินการของแต่ละสมาคมให้เข้าร่วมในการจัดตั้งสมาพันธ์สมาคม โดย แต่งตั้งผู้แทนสมาคมเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งคน สมาคมจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดสมาคมจัดตั้งเป็น สมาพันธ์สมาคม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมาคม ให้เกิดความก้าวหน้าและมั่นคง ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำหนดระเบียบการขึ้นทะเบียนการดำเนินกิจการ การควบคุม และการเลิกกิจการสมาพันธ์สมาคมกำหนดหน้าที่และจำนวนคณะกรรมการสมาพันธ์สมาคม และกำหนดให้การประชุมใหญ่สมาพันธ์สมาคมให้นำความในหมวด ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๕๖ ถึง ร่างมาตรา ๕๗)

๒.๗ หมวด ๗ การเลิกหรือควบรวบสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ กำหนดเหตุในการเลิกหรือ ควบรวบสมาคม กำหนดอำนาจนายทะเบียนกรณีการสั่งให้เลิกหรือควบรวบสมาคม กำหนดให้กรรมการ

จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดของสมาคมนั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงกรณีที่
 นายทะเบียนสั่งเลิกหรือคว่ำรวบสมาคม กำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอศาลอาจสั่งให้เลิกสมาคมนั้นได้
 ในกรณีที่นายทะเบียนเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติ และกำหนดให้การคว่ำรวบสมาคมให้นำความในประมวล
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันว่าด้วยการคว่ำรวบบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่พระราชบัญญัติ
 นี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๕๘ ถึง ร่างมาตรา ๖๓)

๒.๘ หมวด ๘ การชำระบัญชี กำหนดให้เมื่อสมาคมใดต้องเลิกหรือคว่ำรวบไม่ว่าด้วยเหตุใด
 ๑ ให้มีการชำระบัญชีสมาคม กำหนดให้การตั้งผู้ชำระบัญชีของสมาคมที่ต้องเลิกหรือคว่ำรวบให้ที่ประชุม
 ใหญ่ตั้งผู้ชำระบัญชีโดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน กำหนดให้ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่ง
 ที่องที่หรือโฆษณาทางวิทยุประจำท้องถิ่นว่าสมาคมได้เลิกหรือคว่ำรวบ และแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าหนี้ทุก
 คนให้ทราบว่าจะสมาคมนั้นเลิกและให้เจ้าหนี้นั้นยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี กำหนดให้คณะกรรมการและ
 เจ้าหน้าที่ของสมาคมที่เลิกหรือคว่ำรวบมีหน้าที่จัดการรักษาทรัพย์สินทั้งหมดของสมาคมไว้จนกว่าผู้ชำระ
 บัญชีจะเรียกให้ส่งมอบ กำหนดให้ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบดุลของสมาคมที่เลิกหรือคว่ำรวบโดยมีข้าส่างให้
 ผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจรับรองว่าถูกต้อง และในกรณีจำเป็นอาจร้องขอให้นายทะเบียนตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อ
 ตรวจสอบงบดุลนั้นได้ กำหนดให้เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่จะแบ่งให้แก่สมาชิกสมาคม
 ไม่ได้ ทรัพย์สินนั้นจะต้องโอนไปให้แก่สมาคมอื่น หรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการกุศลสาธารณะ
 ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อบังคับของสมาคมหรือตามมติของที่ประชุมใหญ่ (ร่างมาตรา ๖๔ ถึง ร่างมาตรา ๖๗)

๒.๙ หมวด ๙ การชำระบัญชี (ร่างมาตรา ๖๘ ถึง ร่างมาตรา ๗๓)

๒.๑๐ หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๗๔ ถึง ร่างมาตรา ๘๒)

๒.๑๑ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๘๓ ถึง ร่างมาตรา ๘๕)

๒.๑๒ อัตราค่าธรรมเนียม

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๓.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการ
 อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

การกำกับดูแลและระบบตรวจสอบที่เพิ่มเติมขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติการ
 ฌาปนกิจ พ.ศ. ระบบการบริหารงานที่โปร่งใสและป้องกันการผูกขาดอำนาจบริหาร และการมีส่วน
 ร่วมของสมาชิก จะเป็นหลักประกันความมั่นคงและความมีเสถียรภาพของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์
 อย่างยั่งยืน สามารถเป็นองค์กรที่พึ่งแก่ประชาชนและสังคมต่อการดำรงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของ
 สมาชิกเมื่อตาย และต่อการบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายจากสภาวะการณ์ที่ต้องเผชิญกับการสูญเสีย
 บุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะบุคคลผู้เป็นหลักของครอบครัวทั้งด้านของการจัดการศพ และภาระหนี้สิน
 ซึ่งเป็นการซ้ำเติมแก่ทายาท ตลอดจนทายาทจะได้มีทุนจำนวนหนึ่งสำหรับการดำรงชีพและการประกอบ
 อาชีพต่อไปอันจะทำให้สามารถดำรงอยู่ด้วยคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมหรือไม่ด้อยลงไปกว่าเดิม

๓.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ปัจจุบัน สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์หนึ่ง ๆ อาจมีสมาชิกอยู่ทั่วประเทศ มีแดน
 ดำเนินงานครอบคลุมทั้งประเทศ มีสมาชิกจำนวนมาก การบริหารจัดการมีความซับซ้อนและมีความเสี่ยง
 มากขึ้นอันอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนและสังคมในวงกว้าง จึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบกำกับดูแล

ระบบการบริหารงานที่มีความโปร่งใสและป้องกันการผูกขาดอำนาจบริหาร ระบบการตรวจสอบการบริหารงาน เพื่อให้การกำกับดูแลและการบริหารงานมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น เพื่อความมั่นคงและความมีเสถียรภาพของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ รวมถึงส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวและการบริการที่ทั่วถึงแก่สมาชิก การปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีหลักการและอุดมการณ์ในการช่วยเหลือเกื้อกูลตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพอย่างยั่งยืนมากยิ่งขึ้นอันจะทำให้สามารถเป็นองค์กรที่พึ่งหลักของประชาชนและสังคมต่อการบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายจากสภาวะการณ์ที่ต้องเผชิญกับการสูญเสียบุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะบุคคลที่เป็นเสาหลักของครอบครัว ทายาทและครอบครัวยังสามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐอีกทางหนึ่ง

๓.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ปรับปรุงหลักการในเรื่องการสร้าง ความมั่นคงและความมีเสถียรภาพแก่สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มากยิ่งขึ้นอันจะทำให้เป็นที่พึ่งหลักของประชาชนต่อการบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายจากสภาวะการณ์ที่ต้องเผชิญกับการสูญเสียบุคคลในครอบครัว โดยมาตรการอย่างหนึ่ง คือ การปรับปรุงระบบกำกับดูแลและคุ้มครองสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ การส่งเสริม การจัดตั้งสมาพันธ์สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบรรดาสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อันเป็นลดาการะด้านงบประมาณและบุคลากรของภาครัฐ การสร้างความคล่องตัวต่อ การบริหารจัดการและการบริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึงด้วยระบบศูนย์ประสานงานและระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งง่ายต่อการตรวจสอบและรายงานต่อหน่วยงานภาครัฐในการกำกับดูแล การเสริมสร้างระบบบริหารงานที่โปร่งใสและป้องกันการผูกขาดอำนาจบริหารด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งและการเว้นวาระการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์และการจัดให้มีผู้สอบบัญชีเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองงบแสดงฐานะทางการเงิน ตลอดจนส่งเสริมให้สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มีการบริหารจัดการและควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย อันเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะสนับสนุนการกำกับดูแลให้แก่หน่วยงานภาครัฐได้อย่างดียิ่ง